

EDITORIAL TŘETÍHO ČÍSLA

19. ledna 2014

MIROSLAV CHARVÁT

Katedra psychologie, Filozofická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci

Vážené a milé čtenářky, vážení a též milí čtenáři,

začnu takzvaně „od lesa“ a snad i s humorem. Podělím se s vámi o své osobní zkušenosti s přípravou tohoto čísla, čímž se dostanu i k tomu, v čem vidím největší přínos či potenciál Testfóra. Posledních 5 let mě provázela myšlenka českého časopisu, který by se věnoval metodologii. Pak mě kolegové zakladatelé z Brna seznámili se svým projektem internetového časopisu Testforum, který se zaměřuje na psychodiagnostické metody a psychometriku s tím spojenou. Byl jsem nadšen, už proto, že vím, v jakém nepovzbudivém stavu se měření v psychologii nachází. Jako pedagog si již nedělám iluze o popularitě exaktněji zaměřených předmětů typu statistika či psychometrika mezi spíše humanitně a do praxe orientovanou psychologickou populací. Měl jsem tím pádem v první řadě obavy zejména o dostatek vás, čtenářů. On člověk musí být tak trochu deviant alespoň 2 SD od průměru, aby ho něco takového jako psychometrika třeba i bavilo. S přibývajícím časem jsem ale nabyl dojmu, že si této hozené rukavice nevšímá ani moc potenciálních autorů. Bylo to v rozporu s mou zkušeností z akademického dění, kde pro své výzkumy převádí nějakou tu metodu či dotazník tak říkajíc každou chvíli každý druhý. V nějaké nestřežené chvíli jsem pak redakční radě přislíbil, že se ujmu editace některého z čísel. Byl jsem veden představou, že stačí oslovit tyto akademiky, aby se o své zkušenosti podělili. Stále to nevzdávám, ale je to obtížnější úkol, než jsem čekal. Proč? Napadá mě několik možných důvodů, o kterých píšete v úvaze „O sdílení zkušeností s měřením v kontextu výzkumném i psychodiagnostickém“.

V článku „K problematice validity testů studijních předpokladů – zkušenosti s jejich tvorbou na FF UP v Olomouci“ autoři Viktorová a Charvát sdělují své zatím spíše nesmělé a neblahé zkušenosti s tvorbou testů studijních předpokladů používaných při přijímacím řízení na vysoké školy. Konkrétně se zamýšlejí nad jejich validitou a možnostmi jejího ověřování v praxi. Snad tím nepřispějí k vlně žalob na neplatnost přijímacích testů.

Dále bude v tomto čísle v brzké době vydán článek o zkušenostech s převodem skriningové metody POSIT (Problem Oriented Screening Instrument for Teenagers), který se snaží zjišťovat míru potenciálního rizika ohrožení rozvojem problémů s návykovými látkami u populace žáků druhého stupně základních a také středních škol.

Článek bude orientován zejména na možné zásadní problémy, na které lze v době míněné snaze o obohacení repertoáru metod v ČR narazit.

A co dále naleznete v tomto čísle? Výkonný redaktor Hynek Cígler se v dobrém rozmaru pustil do čtení knihy *Applying The Rasch Model: Fundamental Measurement in the Human Sciences* a podal nám o tomto dobrodružství zajímavou zprávu ve své recenzi. Takže pokud začínáte koketovat s IRT modely, rozhodně si ji musíte přečíst.

Jedině extrémní až adrenalinový zážitek mohl dohnat jinak klidného, trpělivého a tolerantního kolegu Stanislava Ježka k sepsání recenze na knihu *Psychodiagnostika* od Ivany Šnýdrové v takovém příkrém až sarkastickém stylu a s takovou vášní. Recenzi číst, knihu ne. Jedině snad pokud hledáte nějakou kandidaturu na anticenu... mimochodem, to možná není špatný nápad zavést nějakou psychometrickou anticenu. Máte podobné hororové zážitky při čtení odborné literatury? Podělte se.

Celou situaci kolem vydání tohoto čísla tak s nadsázkou asi nejlépe vystihuje mírně upravený úryvek z pohádky Jana Wericha o Lakomé Barce:

A téhle Barce povídá farář: „Co kdybychom ten druhý článek dali...“ „Ani pomyslení!“ „Počkejte, Barko! Myslil jsem na Testfórum, mají tak málo článků, a nám přece jeden článek v impaktu stačí.“

„Proč mají tak málo článků? To je jejich věc!“

„A co má ten člověk redaktor chudák dělat? Z nějakého důvodu tady lidi ani články nepišou, a on, aby v tom Testfóru měl co publikovat, musí být samozásobitel.“

„Tak mu dáme recenzi, když už musíme rozhazovat, velebný pane.“

„Říkejte si, co chcete, dva články a žádný z nich v Testfóru je moc,“ chabě trval na svém farář.

Musím ovšem konstatovat, že i v této situaci se již první vlaštovky slétají a jednotlivé příspěvky probíhají korektním anonymním recenzním řízením, za kterým je upřímná snaha zachovat kvalitu publikovaných sdělení na dobré odborné úrovni. Recenze obsahují dobře míněné rady, postřehy a doporučení autorům. Neváhejte tedy a pište do Testfóra a sdílejte své psychometrické zážitky. Je to možná dobrodružné, ale není to nebezpečné ani ohrožující. Aby se tento mladý časopis mohl stát opravdovým odborným fórem, k tomu se musí komunita odhodlat, toho nelze dosáhnout v osamocení. Budeme se těšit na vaše příspěvky! Přejeme vám příjemné čtení a zejména pak příjemné psaní!

Za redakční radu Testfóra

v Olomouci dne 19. 1. 2014

Miroslav Charvát